

Täysistunto

Torstai 7.6.2018 klo 16.05—18.28

2.5. Suullinen kysymys kansaneläkeindeksin laskentaperusteista (Paavo Arhinmäki vas)

Suullinen kysymys SKT 92/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Seuraavaksi vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kysymys. Edustaja Arhinmäki, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.33 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Zyskowiec kertoi, olimme sunnuntaina Hakaniementorilla. Tapasin siellä myös paljon eläkeläisiä, ja moni heistä tuli, tavattuaan edustaja Zyskowiecin, kysymään minulta, että uskookohan tuo Zyskowiec itsekin noihin puheisiinsa, ja viesti oli selvä: kaatakaa sote.

Mutta sen lisäksi puhuttivat muutkin aiheet. Nimittäin kyllä työttömien ja eläkeläisten heikko toimeentulo puhutti, on puhuttanut niin Hakaniementorilla kuin muuallakin. Jos ajatellaan sitä, miten työttömien, eläkeläisten, lapsiperheiden, toimeentulotuella elävien toimeentulosta pidetään huolta, niin pyritään indekseillä huolehtimaan siitä, että hintojen nousu korvataan. No, eläkeläiset ja työttömät ovat pitkään joutuneet kokemaan kukkarosaan sen, etteivät kuluttajahintoja kuvaavat tilastot vastaa köyhän arkitodellisuutta. Kun vuokrat nousevat ja kun ruuan hinta nousee, etuudet riittävät entistä huonommin, koska niiden tasoa mittaavat indeksit eivät seuraa suoraan niitä asioita, joihin köyhillä menee valtaosa vähistä rahoistaan. Tilastokeskuksen Tieto & trendit -lehden tuoreen artikkelin mukaan vuosien 2008 ja 2016 välillä [Puhemies: Kysymys?] — minulla ei kello tässä pyöri ollekaan [Ben Zyskowiec: Ei muillakaan!] — ovat 4,7 prosenttia nopeammin nousseet köyhien hinnat kuin muilla kuluttajahintaindeksiin verrattuna, [Puhemies: Ja kysymys?] ja kysymys kuuluukin: kun Tilastokeskuskin on nyt mustaa valkoisella tämän todennut, että köyhän euro on vähemmän kuin muilla, niin ryhtyykö hallitus pikaisesti toimenpiteisiin korjatakseen indeksin niin, että se vastaa köyhän arkea, ministeri Mattila?

16.35 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Unohditte, arvoisa kysyjä, listasta kuitenkin myös sen, että indeksin jäädyttäminen on vaikuttanut muun muassa tähän lääkekattoon niin, että sitä kerryttävä summa ei ole noussut vaan laskenut.

Mutta kaikki hallituksen toimenpiteet eivät ole suinkaan olleet köyhän arkeen leikkauksia, kuten te tiedätte. Takuueläkkeitä on korotettu, vähimmäispäivärahoja korotetaan kehyspäätöksen vuoksi ja lääkekattoa tullaan laskemaan entisestään. Se, että tämä hallitus on sitoutunut julkisen talouden tasapainottamiseen ja sen seurauksena on tehty indeksijäädy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2018 vp

tys, on totta. Näin olen sen hallituksen vastuullisena ministerinä osaltani tehnyt, ja sitten jos hallitus päättyy toisiin tuloksiin, se päätös tehdään varmaan kollektiivina hallituksessa.

16.36 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt täytyy olla hivenen hämmentynyt. Ymmärsikö ministeri ollenkaan kysymystä? Kansaneläkeindeksi määritellään kuluttajahintaindeksillä, ja tuoreessa Tilastokeskuksen selvityksessä käy ilmi, että kaikkein pienituloisimpien indeksi ei vastaa miltään osin sitä, mikä on kulutus. Kun suurin osa rahoista menee vuokraan ja ruokaan ja kun niiden osuus on huomattavan pieni kuluttajahintaindeksissä, se johtaa siihen, että indeksi ei vastaa sitä, mikä on hintojen nousu, eli köyhät köyhtyvät tämän indeksin vuoksi, ja kysymykseni oli: korjaatko te tämän indeksin? Toinen kysymys koskee sitä, että te todella olette myös jäädyttänyt indeksin, mikä on leikannut kaikilta köyhiltä, ja aiotte tehdä niin myös ensi vuonna, ja siinä mielessä tämän indeksin korjaaminen ei maksaisi teille mitään, valitettavasti, koska te olette päättäneet ensi vuonnakin jäädyttää sen [Puhemies: Kysymys!] riippumatta siitä, onko se hyvä vai ei. Eli kysymykseni kuuluu: oletteko valmiita korjaamaan indeksin vastaamaan köyhien todellisia kulutusmenoja?

16.37 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Varmasti jos puhutaan valtiontalouden kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä indeksikorjauksesta, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei!] kyllä täytyy varmasti sitten myös tähän puuttua valtiovarainministeri Orpon.

Mutta totean myös sen, että kaikki hallituksen tekemät päätökset eivät ole olleet nimenomaan siellä köyhän kukkarolla. Kuten sanoin, takuueläkkeitä on korotettu, meillä on toteutettu Lex Lindström ja meillä korotetaan vähimmäispäivärahoja, mutta valtiontalouden kokonaisuudesta, kuten olen tältä paikalta aiemminkin todennut, vastaa myöskin valtiovarainministeri ja hallitus kollektiivina.

Kysymyksen käsittely päättyi.